

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Berbec Boris împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 18 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 3ra-214/25

NR. PIGD 2-22188582-01-23042025)

Recursul este vădit neîntemeiat. Dezacordul recurenteii cu decizia instanței de apel nu constituie temei de casare a actului judecătoresc.

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani: (jud. V. Sîrbu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: G. Mîra, A. Braga, V. Sîrbu)

22 iulie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

Curtea Supremă de Justiție, în completul de judecată compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*

Diana Stănilă,

Gheorghe Stratulat, *Judecători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 26 decembrie 2022, Berbec Boris a depus cerere de chemare în judecată, în ordinea contenciosului administrativ, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cahul cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

2. În susținerea acțiunii reclamantul a indicat că s-a pensionat pe linia Ministerului Afacerilor Interne, anterior activând în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al MAI RM. La 24 octombrie 2022 a recepționat certificatul nr.34/19-3650, eliberat de Direcția de poliție a UTA Găgăuzia a Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al RM, prin care s-a confirmat faptul că vechimea totală în serviciu în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, în care se include perioada cu înlesniri în cadrul sistemului administrației penitenciare MAI, pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit.a) din Legea nr.1544/1993, la situația din 07.09.2021, este de 25 ani, 00 luni, 13 zile. În baza certificatului menționat, s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cahul cu cerere, solicitând recalcularea pensiei sale, însă prin decizia CTAS Cahul nr.09/2022/30100 din 08 noiembrie 2022, a primit refuz.

3. Nefiind de acord cu decizia nr.09/2022/30100 din 08 noiembrie 2022 a CTAS Cahul, la 18 noiembrie 2022, Berbec Boris s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, solicitând anularea acesteia, cu emiterea unei decizii favorabile noi, prin care cererea sa privind recalcularea pensiei să fie efectuată în conformitate cu certificatul nr.34/19-3650 din 24.10.2022 eliberat de Direcția de poliție a UTA Găgăuzia a Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al RM. Prin răspunsul (decizie) nr.2328/22 din 06 decembrie 2022 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, cererea prealabilă a reclamantului a fost respinsă ca inadmisibilă. Drept motiv de respingere s-a indicat faptul că cerințele înaintate au constituit deja obiect de examinare și nu necesită o soluționare repetată.

4. Cu trimitere la prevederile art.1, art.7, art.8 alin.(1) și (2), art.40 alin.(1) și (2) din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat; art.1 alin.(1), art.2 alin.(1), art.13 lit.a), art.14, art.44 alin.(1) și (2), art.48, art.50 alin.(1) lit.b), art.51 alin.(2), art.61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor

interne nr.1544 din 23 iunie 1993, pct.1 din Ordinul nr.96/2018 al Ministerului Afacerilor Interne „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militarilor din cadrul Ministerului Afacerilor Interne” și pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, reclamantul Berbec Boris apreciază ca fiind ilegale și neîntemeiate deciziile CNAS și CTAS Cahul privind refuzul de-a recalcula pensia în baza certificatului nr.34/19-3650 din 24 octombrie 2022, eliberat de Direcția de poliție a UTA Găgăuzia a Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al RM, întrucât contravin legii.

5. În contextul enunțat, Berbec Boris a solicitat admiterea acțiunii, anularea ca fiind ilegale decizia nr.09/2022/30100 din 08 noiembrie 2022 a CTAS Cahul și răspunsul (decizie) nr.2328/22 din 06 decembrie 2022 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care i s-a refuzat recalcularea pensiei în baza certificatului nr.34/19-3650 din 24 octombrie 2022 eliberat de Direcția de poliție a UTA Găgăuzia a Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al RM; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită un act administrativ individual favorabil, prin care să-i fie recalculată pensia în conformitate cu certificatul nr.34/19-3650 din 24 octombrie 2022 eliberat de Direcția de poliție a UTA Găgăuzia a Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al RM, prin care se confirmă faptul că vechimea sa totală în serviciu în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, în care se include perioada cu înlesniri, este de 25 ani, 00 luni, 13 zile.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

6. Prin hotărârea din 24 ianuarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a admis acțiunea depusă de Berbec Boris. S-a anulat decizia nr.09/2022/30100 din 08 noiembrie 2022 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cahul și răspunsul (decizia) nr.2328/22 din 06 decembrie 2022 a Casei Naționale de Asigurări Sociale. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale, în condițiile legii, să emită un act administrativ individual favorabil, prin care să efectueze stabilirea pensiei a lui Berbec Boris, cu achitarea pensiei neachitate, începând cu data survenirii dreptului, luându-se în considerare certificatul (confirmarea) nr.34/19-3650 din 24 octombrie 2022 eliberat de Direcția de poliție a UTA Găgăuzia a Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al RM.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

7. La 16 februarie 2024, Casa Națională de Asigurări Sociale, în interiorul termenului prevăzut la art.232 alin.(1) din Codul administrativ, prin intermediul poștei electronice, a depus apel (nemotivat), iar la 08 mai 2024, în interiorul

termenului prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ, a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii din 24 ianuarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de respingere integrală a acțiunii depuse Berbec Boris ca fiind neîntemeiată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

8. Prin decizia din 18 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 24 ianuarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

9. Prima instanță și instanța de apel au motivat soluțiile de admitere a acțiunii constatând că potrivit certificatelor nr.34/19-6113 din 07 septembrie 2021 și nr.34/19-3650 din 24 octombrie 2022 eliberate de Direcția de poliție UTA Găgăuzia a IGP al MAI, reclamantul Berbec Boris a îndeplinit serviciul în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, iar vechimea în serviciu a acestuia, pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile art.13 lit.a) din Legea nr.1544/1993, cu înlesniri, la situația din 07 septembrie 2021, constituie 25 ani, 00 luni și 13 zile.

10. Cu trimitere la prevederile art.6, art.16 alin.(2) și art.33 alin.(2) din Legea cu privire la sistemul penitenciar nr.1036 din 17 decembrie 1996, instanțele de judecată ierarhic inferioare au rezumat că pentru calcularea vechimii în serviciu, cu înlesnirile solicitate, este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume: 1) instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct.8 din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994; 2) și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

11. De asemenea, cu trimitere la prevederile art.18 lit.c) Legea nr.1544 din 23 iunie 1993, instanțele de judecată au precizat că la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit.a) militarilor care satisfac serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul: c) timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite – în condițiile avantajoase respective inclusiv în condițiile stabilite de legislație până la intrarea în vigoare a prezentei legi. Iar, reieșind din prevederile pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78/1994, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și a sistemului penitenciar se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

12. În contextul reținut, instanțele de judecată au dedus că penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, sunt entități care cad sub incidența reglementărilor de la pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, iar colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortate și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu conform pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78/1994.

13. Instanțele de judecată ierarhic inferioare au remarcat că potrivit actelor prezentate, reclamantul Berbec Boris intră în categoria colaboratorilor care a efectuat serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), prin urmare reclamantul este îndreptățit la calcularea vechimii în serviciu cu înlesniri, iar Casa Națională de Asigurări Sociale, nefiind de acord cu prevederile și efectele ordinului MAI nr.96 din 20.03.2018, nu l-a contestat în judecată.

14. Instanțele de judecată au subliniat că la calcularea în vechimii în serviciu a lui Berbec Boris, cu includerea în aceasta a perioadei de activitate cu înlesniri în cadrul subdiviziunilor MAI, Direcția de poliție UTA Găgăuzia al IGP a ținut cont de prevederile Hotărârii Guvernului nr.78/1994 (pct.8 lit.d) și de Ordinul nr.96 din 20.03.2018 emis de către Ministerul Afacerilor Interne RM.

15. Instanțele de judecată au apreciat ca fiind eronat argumentul CNAS precum că activitatea reclamantului în perioada 02.02.2006 - până la 13.11.2008, cu înlesniri, în izolatorul de detenție provizorie, nu poate fi raportată la prevederile pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78/1994, or, din lucrările dosarului cert se atestă că instituția în care Berbec Boris a activat în perioada de referință, are menirea deținerii persoanelor reținute sau arestate, care intră în categoria instituțiilor penitenciare prevăzute de pct.8 lit.d) din HG nr.78/1994 și art.6 alin.(2) din Legea nr.1036/1996, iar la calcularea vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei se acordă înlesniri două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu (2:1), ceea ce atestă că refuzul CNAS este ilegal și neîntemeiat.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

16. La 10 aprilie 2025, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs motivat, solicitând casarea deciziei din 18 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii noi, prin care să fie respinsă integral acțiunea depusă de Berbec Boris.

SOLICITĂRILE RECURENTULUI

17. În susținerea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare

ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

18. Potrivit art.48 din Legea nr.1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern. Iar, din prevederile Hotărârii de Guvern nr.1427/2016 cu privire la preluarea atribuțiilor de plată a pensiilor și prestațiilor sociale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, sistemul penitenciar, ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului și Centrului Național Anticorupție, rezultă că Casa Națională de Asigurări Sociale efectuează plata pensiilor și prestațiilor sociale începând cu 01.01.2017, în mărimile stabilite de instituțiile de forță.

19. Reieșind din prevederile art.49 alin.(3) din Legea nr.1544/1993, organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă vechimea în serviciu și solda (câștigul), eliberate de organele abilitate. Instituțiile de forță fiind organele abilitate pentru eliberarea calculului vechimii în serviciu și a soldei bănești, pentru fiecare beneficiar de pensie.

20. În sensul prevederilor pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78/1994, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: d) două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu: în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

21. Norma dată de drept expres statuează căror colaboratori se acordă 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu (2:1) și anume: 1) colaboratorilor instituțiilor penitenciare de tip închis; 2) colaboratorilor izolatoarelor de urmărire penală; 3) colaboratorilor caselor de arest; 4) colaboratorilor instituțiilor destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

22. Recurenta consideră că vechimea în muncă în cadrul altor instituții decât cele menționate la pct.8 din Hotărârea Guvernului nr.78/1994, nu poate fi calculată cu înlesniri (2:1), respectiv și perioada de activitate a lui Berbec Boris în cadrul

izolatorului de detenție provizorie, nicidecum nu poate fi atribuită sau recunoscută drept vechime în muncă cu înlesniri.

23. Recurenta apreciază ca fiind eronată poziția instanțelor de judecată ierarhic inferioare și a intimatului care echivalează activitatea colaboratorilor izolatoarelor de detenție provizorie din subordinea Inspectoratului de poliție cu Izolatoarele de urmărire penală din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, deoarece aceste instituții sunt complet diferite.

24. Potrivit pct.5 din Hotărârea Guvernului nr.583/2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, în sensul prezentului Statut, următorii termeni și expresii semnifică: penitenciar (unitate penitenciară. penitenciară; instituție subordonată Administrației Naționale a Penitenciarelor în care, conform hotărârii instanței de judecată, își execută pedeapsa privativă de libertate persoanele condamnate la închisoare și detențiune pe viață, precum și locurile de detenție provizorie pentru persoanele față de care a fost aplicată măsura arestului preventiv. Instituții penitenciare sunt: penitenciarele de tip închis, semiînchis, deschis, penitenciarele pentru minori, penitenciarele pentru femei, izolatoarele de urmărire penală și spitalele penitenciare. Izolatorul de Urmărire Penală este o instituție penitenciară subordonată Administrației Naționale a Penitenciarelor (Penitenciarul nr.5 (Cahul); Penitenciarul nr.11; Penitenciarul nr.12 (Bender); Penitenciarul nr.13 (Chișinău); Penitenciarul nr.16 (Rezina). Izolatorul de detenție provizorie este o subdiviziune a Inspectoratului de Poliție, având atribuția de paza persoanelor reținute și bănuite de comiterea infracțiunilor și arestate, constă în asigurarea izolării lor sigure și supravegherii permanente asupra lor pentru a exclude posibilitatea acestor persoane de a se eschiva de la urmărirea penală și judecată, de a împiedica la stabilirea adevărului referitor la dosarul penal sau a se ocupa cu activitatea criminală, precum și pentru a asigura executarea sentinței. Escortarea din Izolatorul de Detenție Provizorie (IDP), închisori, colonii, instituții medicale specializate, pentru acțiunilor de urmărire penală, la instituțiile medicale ale organelor ocrotirii sănătății, la punctele sanitare de dezinfecție (baie) de uz comun și înapoi, din inspectoratele de poliție în IDP.

25. În viziunea recurentei urmează să se facă o diferențiere dintre activitatea din cadrul subdiviziunii izolatorului de detenție provizorie, care potrivit Legii nr.320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statului polițistului, avantajul solicitat nu este recunoscut și garantat, pe când avantajul două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu (2:1), este expres garantat de Legea nr.300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, cât și Legea nr.1036/1996 cu privire la sistemul penitenciar abrogată la 16.05.2018.

26. Totodată, potrivit art.53 lit.a) din Legea nr.300/2017, la stabilirea pensiei funcționarilor publici au statut special li se calculează vechimea în serviciu luându-se cont de următoarele înlesniri: „o zi de serviciu în instituțiile penitenciare de tip închis, în casele de arest și în instituțiile penitenciare destinate deținerii și tratării

bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la în subteran, se consideră ca 2 zile de vechime în serviciu”. Iar, potrivit art.33 alin.(2) lit.a) din Legea nr.1036/1996, abrogată la 16.05.2018, vechimea în muncă în vederea acordării pensiei colaboratorilor sistemului penitenciar, se calculează cu următoarele înlesniri: „o zi de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoare de penală și în instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări în subteran, se consideră ca 2 zile de serviciu.”

27. În viziunea Casei Naționale de Asigurări Sociale instanțele de judecată inferioare au interpretat eronat prevederile pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78/1994, or, perioadele de activitate ale intimatului nu se încadrează în prevederile acestei norme de drept. La caz, nu există temei legal pentru recunoașterea vechimea în muncă a lui Berbec Boris cu înlesniri. Instanța de apel a omis să verifice conformitate certificatului prezentat de intimat cu cerințele legale.

28. La 23 aprilie 2025, Curtea Supremă de Justiție a expediat pentru cunoștință în adresa lui Berbec Boris și avocatului acestuia, Dorian Pîcălău, copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea pentru prezentarea obligatorie a referinței, cu toate acestea ultimii nu și-au valorificat dreptul procedural și nu au depus referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

29. Articolul 244 alin.(1) din Codul administrativ:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

30. Articolul 245 din Codul administrativ:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

31. Articolul 245¹ alin.(1), (2) și (3) din Codul administrativ:

„(1) Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

32. Articolul 246 alin.(1) și (2) lit.h) din Codul administrativ:

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

(2) Recursul se declară inadmisibil în special când: **h) recursul este vădit neîntemeiat.”**

MOTIVAREA INSTANȚEI

33. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei, în ședință publică, la *18 decembrie 2024*.

34. La *28 martie 2025*, Curtea de Apel Chișinău a notificat participanților la proces, inclusiv Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin intermediul poștei electronice, copia deciziei integrale (motivată) din 18.12.2024 (f.d.89).

35. Recursul (motivat) a fost depus de CNAS, prin intermediul poștei electronice, la *10 aprilie 2025*.

36. În condițiile enunțate, recursul a fost depus de Casa Națională de Asigurări Sociale în interiorul termenului prevăzut la art.245 din Codul administrativ.

37. Din analiza prevederilor art.245¹ din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele precitate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

38. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

39. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

40. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanței de apel și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

41. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de CNAS conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cadrul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art.6§1 al CEDO.

42. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

43. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

44. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

45. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [*Golder împotriva Regatului Unit*, pct. 38; *Stanev împotriva Bulgariei (MC)*, pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura

sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei*, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței*, pct.45).

46. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (*Botten c. Norway*, hotărâre din 19 februarie 1996, *Reports 1996-I*, p.141, §39).

47. La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (*a se vedea Helmers c. Suediei* 09 octombrie 1991, §31, *Seria A*, nr.212-A).

48. Pe lângă acestea, nu orice dezacord cu soluția instanței inferioare echivalează cu o încălcare a principiilor de drept sau cu o hotărâre arbitrară.

49. Din punct de vedere jurisprudențial, noțiunea de „hotărâre arbitrară” trebuie înțeleasă în lumina interpretărilor date de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

50. Astfel, în cauza *Bochan v. Ucraina* (nr.2), 5 februarie 2015, §62, Curtea a reținut că o decizie judecătorească este arbitrară dacă nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură logică între faptele litigiului, norma juridică aplicabilă și soluția adoptată. În plus, în cauza *Ballıktaş Bingöllü v. Turcia*, 22 iunie 2021, §75, s-a subliniat că o hotărâre este afectată de o „eroare vădită” atunci când conține o eroare de drept sau de fapt atât de gravă încât niciun judecător rezonabil nu ar fi putut să o comită și care are potențialul de a compromite echitatea procesului.

51. Aplicând aceste repere la cauza dedusă judecătii, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că hotărârea instanței de apel a fost pronunțată în temeiul probelor legal administrate și al unei interpretări conforme a normelor legale incidente. Hotărârea contestată nu este lipsită de fundament juridic, iar raționamentele instanței de apel sunt clare și coerente, reflectând o legătură directă între situația de fapt și dispozițiile legale aplicabile.

52. În contextul celor enunțate, dezacordul recurente cu soluția instanței de apel nu constituie în sine un temei de casare. Potrivit regimului juridic al recursului, acesta are un caracter devolutiv limitat și vizează exclusiv legalitatea hotărârii atacate (nu și temeinicia în fapt), fiind admisibil doar în limitele restrânse ale art. 245¹ din Codul administrativ.

53. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

54. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art.230 și art.246 alin.(2) lit.h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Gheorghe Stratulat